

I

(Rezolucije, preporuke i mišljenja)

PREPORUKE

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE

PREPORUKA VIJEĆA

od 30. listopada 2020.

o lakšem prelasku u svijet rada – jačanje Garancije za mlade te o zamjeni Preporuke Vijeća od 22. travnja 2013. o uspostavi Garancije za mlade

(2020/C 372/01)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 292. u vezi s člankom 149.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Europski parlament, Vijeće i Komisija proglasili su u studenome 2017. europski stup socijalnih prava kojim se utvrđuje dvadeset načela i prava za potporu pravednim tržištima rada i sustavima socijalne skrbi koji dobro funkcioniraju. Europskim stupom socijalnih prava utvrđuje se pravo na pravedne radne uvjete, navodi se da se jednako postupanje i jednake mogućnosti žena i muškaraca moraju osigurati u svim područjima te se utvrđuje pravo na pristup socijalnoj zaštiti i osposobljavanju. Navodi se i da bi trajanje probnih rokova trebalo biti razumno te da zlorporaba nestandardnih ugovora treba biti zabranjena. U načelu br. 4 („Aktivna potpora zapošljavanju”) navodi se da „mladi imaju pravo na kontinuirano obrazovanje, naukovanje, pripravništvo ili pouzdanu ponudu za posao u razdoblju od četiri mjeseca nakon gubitka posla ili prekida obrazovanja”.
- (2) U okviru smjernica za politike zapošljavanja država članica, koje je Vijeće donijelo u svojoj Odluci 2019/1181 ⁽¹⁾, a posebno u smjernici br. 6, poziva se države članice da nastave rješavati pitanja nezaposlenosti mladih osoba i mladih koji ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih („skupina NEET”) sprečavanjem ranog napuštanja školovanja te strukturnim poboljšanjem prelaska iz škole na posao, među ostalim potpunom provedbom Garancije za mlade.
- (3) U Preporuci Vijeća od 20. prosinca 2012. o vrednovanju neformalnog i informalnog učenja ⁽²⁾ utvrđuju se elementi i načela vrednovanja neformalnog i informalnog učenja kojima se pojedincima omogućuje vrednovanje znanja, vještina i kompetencija koje su stekli u okviru neformalnog i informalnog učenja te priznavanje cjelovitih kvalifikacija ili, kada je to primjenjivo, djelomičnih kvalifikacija.

⁽¹⁾ Odluka Vijeća (EU) 2019/1181 od 8. srpnja 2019. o smjernicama za politike zapošljavanja država članica (SL L 185, 11.7.2019., str. 44.).

⁽²⁾ SL C 398, 22.12.2012., str. 1.

- (4) U Preporuci Vijeća od 19. prosinca 2016. o oblicima usavršavanja: nove prilike za odrasle ⁽³⁾ preporučuje se da se odraslim osobama s niskom razinom vještina, znanja i kompetencija omogući, ovisno o njihovim individualnim potrebama, stjecanje minimalne razine pismenosti, matematičke pismenosti i digitalne kompetencije ili stjecanje šireg skupa vještina, znanja i kompetencija.
- (5) Preporukom Vijeća od 22. svibnja 2018. o ključnim kompetencijama za cjeloživotno učenje ⁽⁴⁾ poziva se države članice da podupru razvoj osnovnih digitalnih vještina te da povećaju i poboljšaju razinu digitalnih kompetencija u svim segmentima stanovništva.
- (6) U Preporuci Vijeća od 10. ožujka 2014. o kvalitativnom okviru za pripravništvo ⁽⁵⁾ navode se smjernice za pružanje kvalitetnog pripravništva, zajedno s elementima kvalitete koji se posebice odnose na obrazovni sadržaj, radne uvjete i transparentnost u pogledu financijskih uvjeta i praksi zapošljavanja.
- (7) U Preporuci Vijeća od 15. ožujka 2018. o europskom okviru za kvalitetna i učinkovita naukovanja ⁽⁶⁾ utvrđuje se 14 glavnih kriterija koje bi države članice i dionici trebali primijeniti za razvoj kvalitetnog i učinkovitog naukovanja kako bi se osigurali razvoj vještina povezanih s poslom i osobni razvoj naučnika.
- (8) Uredbom (EU) 2019/1700 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁷⁾ predviđa se zajednički okvir za sedam prethodno neovisnih skupova podataka, među ostalim ankete EU-a o radnoj snazi. Iz tog zajedničkog okvira, to jest integriranih europskih društvenih statistika, dobivaju se detaljniji usporedivi podaci za cijeli EU, što će omogućiti bolje razumijevanje prelaska mladih iz obrazovnog sustava na posao, preciznije promatranje njihova iskustva učenja i radnog iskustva, ali i njihovih pojedinačnih osobnih karakteristika.
- (9) U svojim zaključcima od 15. prosinca 2016. Europsko vijeće pozvalo je na nastavak Garancije za mlade. U svojim zaključcima od 15. lipnja 2017. Vijeće ponovno potvrđuje da je rješavanje pitanja nezaposlenosti i neaktivnosti mladih i dalje prioritet politika, smatra da je iz Garancije za mlade i Inicijative za zapošljavanje mladih proizašao snažan poticaj za strukturne reforme i inovacije u području politika te naglašava da su za dopiranje do skupine NEET potrebni snažni i ustrajni naponi nacionalnih tijela te međusektorska suradnja.
- (10) U svojoj rezoluciji od 18. siječnja 2018. o provedbi Inicijative za zapošljavanje mladih u državama članicama Europski parlament pozvao je države članice da uspostave prikladne i prilagođene strategije dopiranja do svih osoba iz skupine NEET te da prijeđu na integriraniji pristup usmjeren prema individualiziranoj pomoći i uslugama dostupnima za pružanje potpore mladima koji se suočavaju s višestrukim preprekama. Europski parlament naglašava potrebu za poboljšanjem kvalitete ponuda u okviru Garancije za mlade i Inicijative za zapošljavanje mladih te poziva na buduću raspravu o prihvatljivim dobnim skupinama.
- (11) Europski zeleni plan nova je Unijina strategija rasta. Njome se Unija nastoji preobraziti u pravedno i prosperitetno društvo s modernim, resursno učinkovitim i konkurentnim gospodarstvom u kojem do 2050. neće biti neto emisija stakleničkih plinova i u kojem gospodarski rast nije povezan s upotrebom resursa.
- (12) Kako bi pomogla u popravljaju gospodarske i socijalne štete uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19, poticanju europskog oporavka od te štete, kao i zaštiti i stvaranju radnih mjesta, Komisija je predložila opsežan europski plan oporavka kojim se iskorištavaju sve mogućnosti proračuna Unije te je predložila instrument za oporavak „Next Generation EU”. Taj će instrument biti ključan kako bi se pružila potpora, među ostalim, kratkoročnim mjerama za omogućivanje zapošljavanja, uključujući zapošljavanje mladih, kao i ulaganja u dugoročnije reforme politike povezane s tržištem rada, reforme socijalnog sustava te sustava obrazovanja i osposobljavanja.

⁽³⁾ SL C 484, 24.12.2016., str. 1.

⁽⁴⁾ SL C 189, 4.6.2018., str. 1.

⁽⁵⁾ SL C 88, 27.3.2014., str. 1.

⁽⁶⁾ SL C 153, 2.5.2018., str. 1.

⁽⁷⁾ Uredba (EU) 2019/1700 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. listopada 2019. o uspostavi zajedničkog okvira za europske statistike o osobama i kućanstvima koje se temelje na podacima o pojedincima prikupljenima na uzorcima, izmjeni uredaba (EZ) br. 808/2004, (EZ) br. 452/2008 i (EZ) br. 1338/2008 Europskog parlamenta i Vijeća, te stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1177/2003 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EZ) br. 577/98 (SL L 261I, 14.10.2019., str. 1.).

- (13) Tijekom prethodne gospodarske recesije 2013., stopa nezaposlenosti mladih (u dobi od 15 godina do 24 godine) iznosila je 24,4 % u Uniji (što je povećanje u odnosu na 16 % u 2008.) te više od 50 % u nekim državama članicama, dok je u skupini NEET bilo 6,5 milijuna osoba u dobi od 15 godina do 24 godine. Kao odgovor na to, u travnju 2013. donesena je Preporuka Vijeća o uspostavi Garancije za mlade⁽⁸⁾. Radi se o važnom koordiniranom odgovoru na razini Unije na izazove s kojima se mladi suočavaju, koji se temelji na intervencijama obrazovne politike i aktivne politike u vezi s tržištima rada u državama članicama.
- (14) Zbog pandemije bolesti COVID-19 Unija je naglo ušla u dosad nezabilježenu gospodarsku recesiju, zbog koje će se stope nezaposlenosti mladih i broj osoba u skupini NEET vjerojatno vratiti na prijašnje iznimno visoke razine. U 2020. očekuje se znatan pad gospodarstva Unije, koje će zbog toga ući u najdublju recesiju u svojoj povijesti. Mladi koji su već bili u neizvjesnoj situaciji na tržištu rada ili su se suočili s preprekama u pristupu radu prije početka pandemije pretrpjet će najteže posljedice, dok će oni koji u ovom trenutku ulaze na tržište rada imati poteškoća pri pronalasku prvog zaposlenja. Stoga je zbog aktualne krize potrebno pojačati Garanciju za mlade.
- (15) Mladi bi se mogli suočiti s višestrukim poteškoćama na tržištu rada i zato što se nalaze u prijelaznom razdoblju života, a raspoložu ograničenim radnim iskustvom ili uopće nemaju radnog iskustva, kao i s drugim preprekama za ulazak u svijet rada. Prethodne su recesije pokazale da mladi trpe teže posljedice nego stariji i iskusniji radnici.
- (16) Za mlade žene postoji veća vjerojatnost nego za mlade muškarce da će postati neaktivne zbog obveza pružanja skrbi, poput skrbi o djeci ili uzdržanim odraslim osobama, ili zbog drugih osobnih ili obiteljskih obveza. Obveze pružanja skrbi pet su puta češći razlog za neaktivnost kod mladih žena nego kod mladih muškaraca. To može dovesti do povećanja rodni razlika u zaposlenosti, što može imati dugotrajne posljedice u životima žena.
- (17) Nezaposlenost i neaktivnost mladih, kao i ograničen pristup uključivom visokokvalitetnom obrazovanju i osposobljavanju te socijalnim uslugama mogu imati štetne posljedice kao što su veći rizik od nezaposlenosti u budućnosti, niže razine zarade u budućnosti, gubitak ljudskog kapitala i međugeneracijski prijenos siromaštva. Ti elementi dovode do poteškoća za pojedince, ali i stvaranja izravnih i neizravnih troškova za cijelo društvo. Doprinosi i regionalnim nejednakostima, primjerice mladi se ne mogu na održiv način uključiti na tržište rada u ruralnim ili udaljenim područjima te stoga traže prilike drugdje.
- (18) Stalan napredak poput automatizacije i digitalizacije proizvodnje i usluga i dalje preoblikuje svijet rada. Mladi su prekomjerno zastupljeni na nestandardnim radnim mjestima kao što su rad putem platforme ili honorarni poslovi, u okviru kojih možda nemaju pristup odgovarajućoj socijalnoj zaštiti. Mladi su jedna od skupina koje su izložene riziku od gubitka zaposlenja zbog automatizacije jer početne pozicije često uključuju veći udio zadataka koji se mogu automatizirati. Istodobno se zahvaljujući digitalnim tehnologijama stvaraju nova radna mjesta i povećava potražnja za vještinama potrebnima za digitalnu transformaciju u mnogim sektorima gospodarstva.
- (19) Sadašnje ulaganje u ljudski kapital mladih Europljana pomoći će u tome da socijalna tržišna gospodarstva Europe razviju otpornost na buduće promjene, uz prilagodbe demografskim promjenama i istodobno potpuno prihvaćanje digitalnog doba i porasta broja radnih mjesta u području zelenog gospodarstva. Takva ulaganja neodvojivo su povezana s reformama tržišta rada kojima se mogu riješiti neki od strukturnih problema s kojima se mladi suočavaju i osigurati im bolju početnu poziciju. Unija će moći u potpunosti iskoristiti aktivnu, inovativnu i kvalificiranu radnu snagu te istodobno izbjeći visoke gospodarske i socijalne troškove koji nastaju zbog mladih koji ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih.
- (20) Pojačanom se Garancijom za mlade može doprinijeti stvaranju prilika za zapošljavanje mladih i promicanju poduzetništva mladih te pomoći u iskorištavanju prilika koje proizlaze iz digitalne i zelene tranzicije. Može se doprinijeti smanjenju trajnih štetnih posljedica za tržište rada koje proizlaze iz ozbiljnog usporavanja rasta poticanjem poduzeća na zapošljavanje nezaposlenih mladih, uključujući one koji su bili nezaposleni prije pandemije, te osiguravanjem osposobljavanja kojim se olakšava povezivanje nezaposlenih i neaktivnih mladih s ponudom slobodnih radnih mjesta.

⁽⁸⁾ SL C 120, 26.4.2013., str. 1.

- (21) Pojačanom Garancijom za mlade trebalo bi osigurati da svi mladi dobiju kvalitetnu ponudu za posao, nastavak obrazovanja, pripravništvo ili naukovanje u roku od četiri mjeseca otkad su postali nezaposleni ili napustili formalno obrazovanje. Kako bi se ostvarila ta ambicija, ona bi trebala mladima osigurati mogućnost stabilnog uključivanja na tržište rada te doprijeti do većeg broja mladih i motivirati ih, bez obzira na prepreke s kojima se mogu suočiti, osiguravajući da nitko od njih ne bude zapostavljen. Pojačanom Garancijom za mlade trebalo bi nastojati poduprijeti mlade u stjecanju dragocjenog radnog iskustva i razvoju odgovarajućih vještina za stalne promjene u svijetu rada, posebno onih vještina koje su važne za sektore rasta te za zelenu i digitalnu tranziciju. Kvaliteta naukovanja ima važnu ulogu u tom pogledu. Potrebno je povećati ponudu naukovanja, posebno tijekom faze oporavka, te promicati sudjelovanje poduzeća kako bi se olakšao proces zapošljavanja. Naukovanjem se mlade priprema za poslove za kojima vlada velika potražnja te im se omogućuje put prema održivom uključivanju na tržište rada, među ostalim na lokalnoj razini.
- (22) U Preporuci Vijeća iz 2013. o uspostavi Garancije za mlade države članice preuzele su obvezu osigurati da sve osobe mlađe od 25 godina dobiju kvalitetnu ponudu za posao, nastavak obrazovanja, naukovanje ili pripravništvo u roku od četiri mjeseca otkad su postali nezaposleni ili napustili formalno obrazovanje. Proširenjem raspona dobi kako bi se uključilo mlade u dobi od 25 do 29 godina uzima se u obzir i to da prelasci iz škole na posao i održivo uključivanje na tržište rada traju dulje zbog promjenjive prirode rada, produljenih razdoblja provedenih u obrazovnom sustavu i vještina za kojima vlada potražnja. Važno je prepoznati da će gospodarski pad uzrokovan pandemijom bolesti COVID-19 dovesti do toga da će znatan udio osoba u dobi od 25 do 29 godina postati nezaposlen i da će im biti potrebna potpora. Garancija za mlade usklađuje se i s mjerama i programima država članica koji se odnose na mlade, a općenito su dostupni mladima u dobi od 15 do 29 godina.
- (23) Skupina NEET heterogena je. Za neke mlade ulazak u skupinu NEET može biti pokazatelj višestrukih i ukorijenjenih nepovoljnih okolnosti i može naznačiti dugoročniju isključenost iz društva te stoga zahtijeva dulje intervencije. Neki su mladi posebno ranjivi, na primjer osobe koje su rano napustile školovanje ili osobe s neadekvatnim obrazovanjem ili osposobljavanjem, koje su često ograničeno pokrivene socijalnom zaštitom, imaju ograničen pristup financijskim sredstvima, nesigurne radne uvjete ili se suočavaju s diskriminacijom. Za druge, poput visokokvalificiranih mladih ili onih koji već imaju znatno radno iskustvo koje je još relevantno, skupina NEET vjerojatno će biti privremeni status jer se suočavaju s manjim preprekama za ulazak na tržište rada i nemaju specifične ranjivosti. U okviru pojačane Garancije za mlade trebalo bi uzeti u obzir to da je osobama iz skupine NEET potreban individualiziran pristup: određenim osobama iz skupine NEET dovoljan je blaži pristup, dok su drugim, ranjivijim osobama iz te skupine potrebne intenzivnije, dulje i sveobuhvatnije intervencije. Intervencije bi se trebale temeljiti na rodno osjetljivom pristupu, uzimajući u obzir razlike među nacionalnim, regionalnim i lokalnim okolnostima.
- (24) Više od jedne petine mladih diljem Unije ne uspijeva razviti osnovnu razinu digitalnih vještina, a za niskokvalificirane mlade više je no trostruko vjerojatnije da će ostvariti slabije rezultate u području digitalnih vještina od visokokvalificiranih mladih. Zbog pandemije bolesti COVID-19 digitalna je tranzicija ubrzana, što nedostatak digitalnih vještina čini glavnom odrednicom kad je riječ o zapošljivosti mladih i njihovoj sposobnosti da iskoriste prilike koje proizlaze iz te tranzicije. Ciljanim se usavršavanjem pomaže mladima da odgovore na sve veću potražnju za digitalnim vještinama i pristupe rješavanju digitalnog jaza.
- (25) Kada se to smatra prikladnim, pripremno osposobljavanje prije prihvaćanja ponude, provedeno u skladu s pojedinačnim potrebama i u vezi sa specifičnim vrstama vještina, poput digitalnih, zelenih, jezičnih i poduzetničkih vještina te vještina upravljanja karijerom, trebalo bi biti dijelom pojačane Garancije za mlade. To praktično osposobljavanje može biti prvi korak prema cjelovitom strukovnom osposobljavanju, alat za isprobavanje svijeta rada ili dodatak postojećem obrazovanju ili radnom iskustvu prije nego što započne aktivnost iz ponude u okviru Garancije za mlade. Takvo se pripremno osposobljavanje, koje ne bi trebalo produljiti četveromjesečnu pripremnu fazu, zbog svoje kratkoročne i informalne prirode razlikuje od same ponude.
- (26) Učinkovita koordinacija i partnerstvo u različitim područjima politika, uključujući zapošljavanje, obrazovanje, mlade, rodnu ravnopravnost i socijalna pitanja, ključni su za poticanje kvalitetnog zapošljavanja i mogućnosti obrazovanja i osposobljavanja, naukovanja te pripravništva. Integriranim uslugama (kao što su jedinstvene kontaktne točke ili drugi modeli) omogućuje se lakši pristup uslugama i povlasticama te se mogu lakše osigurati prilagođena, fleksibilna i prilagodljivija rješenja za mlade s višedimenzionalnim preprekama u pogledu tržišta rada.

Za integrirane usluge nužna je promjena radne kulture, i to stavljanjem mladih u središte intervencija i jačanjem razmjena ideja o najboljim praksama na svim razinama vlasti te izgradnjom mreža među svim relevantnim akterima. Osim toga, potrebno je pristupiti rješavanju pitanja u vezi sa zaštitom podataka kako bi se omogućila učinkovita i neometana suradnja među različitim javnim upravama i službama.

- (27) Pojačana Garancija za mlade trebala bi se provesti u okviru programa koji se sastoji od mjera potpore te bi trebala biti prilagođena nacionalnim, regionalnim i lokalnim okolnostima. Takvim programima trebale bi se uzeti u obzir različitosti država članica kad je riječ o stopama nezaposlenosti i neaktivnosti mladih, institucijskom ustroju te kapacitetima različitih dionika na tržištu rada. Trebalo bi uzeti u obzir i različite situacije kad je riječ o javnim proračunima i financijskim ograničenjima u smislu dodjele sredstava te bi ih trebalo kontinuirano pratiti i poboljšavati.
- (28) Mjere potpore mogu se financirati sredstvima Unije. Inicijativa za zapošljavanje mladih 2014.–2020. (kojoj Unija doprinosi s gotovo 9 milijardi EUR), u kombinaciji s dodatnim ulaganjem Europskog socijalnog fonda („ESF“), ključan je financijski resurs Unije za potporu provedbi Garancije za mlade. U okviru europskog plana oporavka i instrumenta „Next Generation EU“, putem Mehanizma za oporavak i otpornost te pomoći za oporavak za koheziju i europska područja („REACT-EU“) osigurat će se dodatna financijska sredstva Unije namijenjena mjerama za zapošljavanje mladih. Ta će se nastojanja u financijskom razdoblju 2021.–2027. dopuniti i Europskim socijalnim fondom plus („ESF+“), kojim će se poduprijeti cjelokupan raspon mjera za zapošljavanje, obrazovanje i osposobljavanje iz pojačane Garancije za mlade,

PREPORUČUJE DRŽAVAMA ČLANICAMA DA:

1. osiguraju da u skladu s načelom br. 4. europskog stupa socijalnih prava sve osobe mlađe od 30 godina u roku od četiri mjeseca otkad su postali nezaposleni ili napustili formalno obrazovanje dobiju kvalitetnu ponudu za posao, nastavak obrazovanja, naukovanje ili pripravništvo.

Početna točka za davanje ponude mladoj osobi u okviru Garancije za mlade trebala bi biti prijava te mlade osobe kod pružatelja Garancije za mlade. Programi Garancije za mlade trebali bi se temeljiti na smjernicama navedenima u nastavku koje su strukturirane u četiri faze (odnosno mapiranje, informiranje, priprema i ponuda) te bi trebali biti organizirani u skladu s nacionalnim, regionalnim i lokalnim okolnostima, imajući na umu spol i raznolikost mladih kojima su namijenjeni;

Mapiranje

Utvrđivanje ciljne skupine, dostupnih usluga i potrebnih vještina

2. poboljšaju mapiranje ciljne skupine kako bi se omogućilo bolje razumijevanje raznolikosti osoba iz skupine NEET i prilagođena potpora koja im je vjerojatno potrebna, uključujući osobe iz skupine NEET na koje je gospodarska recesija negativno utjecala;
3. mapiraju usluge dostupne za različite potrebe u pogledu potpore, upotrebljavaju nacionalna predviđanja potreba za vještinama zajedno s lokalnim predviđanjem potreba za vještinama (na temelju, na primjer, velikih količina podataka o tržištu rada) kako bi se utvrdile vještine za kojima postoji potreba na tržištu rada, s posebnom pozornošću na posebnostima regionalnog tržišta rada i preprekama s kojima se suočavaju mladi koji žive u ruralnim ili udaljenim područjima ili zapostavljenim gradskim područjima;

Omogućivanje sprečavanja s pomoću sustavâ za praćenje i rano upozoravanje

4. jačaju sustave za rano upozoravanje i sposobnosti praćenja kako bi se utvrdile osobe kod kojih postoji rizik da postanu dijelom skupine NEET, istodobno doprinoseći sprečavanju ranog napuštanja školovanja (npr. profesionalnim usmjeravanjem u školama, fleksibilnijim načinima učenja i većim opsegom učenja temeljenog na radu) u suradnji s obrazovnim sektorom, roditeljima ili zakonskim skrbnicima te lokalnim zajednicama, kao i uključivanjem službi koje se bave mladima, socijalnih službi, medicinskih službi i službi za zapošljavanje;

Informiranje

Podizanje svijesti i usmjeravanje komunikacije

5. uspostave moderne lokalne kanale, prilagođene mladima, za aktivnosti informiranja te programe informiranja za aktivnosti podizanja svijesti, iskorištavajući digitalne i nedigitalne mogućnosti, istodobno osiguravajući uključenost mladih, osoba koje rade s mladima i lokalnih organizacija mladih, obitelji i udruženja roditelja;
6. upotrebljavaju prepoznatljiv vizualni identitet za svu komunikaciju, koji se, kad je to relevantno, temelji na smjernicama koje je dala Komisija, istodobno osiguravajući pristupačne i lako razumljive informacije o svim dostupnim vrstama potpore, na primjer na jedinstvenom internetskom portalu na jeziku (jezicima) dotične zemlje. U komunikaciji bi trebalo izbjegavati sve stereotipe;

Unapređenje informiranja ranjivih skupina

7. jačaju usmjerenost na osobe iz skupine NEET (posebice pripadnike ranjivih skupina, uključujući osobe s invaliditetom i višedimenzionalnim problemima) uz pomoć posebno osposobljenih pružatelja usluga i dopunskih strategija kao što su rad s mladima, mladi „ambasadori” te suradnja s partnerima koji su u dodiru s posebnim skupinama mladih; za osobe iz skupine NEET do kojih je najteže doprijeti ispituju mogućnosti koordinacije uz osiguravanje povlastica i upotrebu mobilnih jedinica;

Priprema

Primjena alata za profiliranje u svrhu izrade individualiziranih akcijskih planova

8. unapređuju alate i prakse za profiliranje i pregled kako bi se potrebe i odgovori na njih uskladili primjenom multivarijantnog i rodno osjetljivog pristupa profiliranju i pregledu, kojim se u obzir uzimaju želje i motivacija, vještine i prethodno radno iskustvo, prepreke i nepovoljne okolnosti dotične mlade osobe, uključujući razloge zbog kojih je nezaposlena ili neaktivna, ili prepreke i nepovoljne okolnosti povezane s činjenicom da živi u ruralnim ili udaljenim područjima ili zapostavljenim gradskim područjima;
9. osiguraju da se ojača postupak savjetovanja pri javnim službama za zapošljavanje te da pružatelji Garancije za mlade raspolažu dostatnim osobljem, među ostalim osobljem koje je posebno osposobljeno za rad s alatima za profiliranje i pregled te njihovo unapređenje, kao i za izradu individualiziranih akcijskih planova u kojima se uzimaju u obzir potrebe i odgovori usmjereni na osobe;

Provedba savjetovanja, usmjeravanja i mentorstva

10. intenziviraju pripremnu fazu savjetovanjem, usmjeravanjem i mentorstvom usmjerenima na osobe, koje pružaju osposobljeni savjetnici kao odgovor na potrebe dotičnog pojedinca, pri čemu se dostatno vodi računa o rodnoj pristranosti i drugim oblicima diskriminacije; pripreme osobe iz skupine NEET na promjenjivu prirodu rada i zahtjeve u vezi sa cjeloživotnim učenjem, i to putem savjetovanja u pogledu karijere ili potpore za poduzetnike, uz istodobno pružanje pojedinačne potpore, motivacijski rad, zagovaranje ili uzajamno pružanje potpore među osobama iz skupine NEET;
11. omogućuje sveobuhvatniji pristup savjetovanju, usmjeravanju i mentorstvu upućivanjem mladih partnerima (kao što su ustanove za obrazovanje i osposobljavanje, socijalni partneri i organizacije mladih, kao i službe za rad s mladima, zdravstvene i socijalne službe) koji mogu pomoći motivirati i poduprijeti mlade u svladavanju drugih prepreka zapošljavanju;

Unapređenje digitalnih vještina pripremnim osposobljavanjem

12. procijene digitalne vještine svih osoba iz skupine NEET prijavljenih za Garanciju za mlade, na primjer s pomoću Europskog okvira digitalnih kompetencija (DigComp) i dostupnih alata za procjenu i samoprocjenu, čime se osigurava da se na temelju utvrđenih nedostataka svim mladima kojima je potrebno ciljano pripremno osposobljavanje ponudi takvo osposobljavanje za unapređenje njihovih digitalnih vještina;

13. zaštite vrednovanje i priznavanje ishoda neformalnog i informalnog učenja u okviru pripremnog osposobljavanja primjenom mehanizama vrednovanja ugrađenih u sustave obrazovanja i osposobljavanja, korištenjem postojećih alata kao što je Europass, čime se omogućuje modularniji pristup prikupljanju kvalifikacija, jačaju ishodi učenja i unapređuje priznavanje;

Procjena, unapređenje i vrednovanje drugih važnih vještina

14. osiguraju da se u okviru pripreme faze olakšaju usavršavanje i prekvalifikacija, kada se to smatra prikladnim, radi stjecanja uglavnom digitalnih, zelenih, jezičnih i poduzetničkih vještina te vještina upravljanja karijerom, uz upotrebu postojećih okvira za kompetencije, alata za procjenu i samoprocjenu te alata za vrednovanje kako bi se mladima pomoglo da iskoriste prilike u rastućim sektorima i pripremi ih za potrebe promjenjivog tržišta rada;

Ponuda

Osiguravanje funkcioniranja poticaja za zapošljavanje i osnivanje poduzeća

15. primjenjuju ciljane i dobro osmišljene poticaje za zapošljavanje, kao što su subvencije za plaće, poticaji za zapošljavanje („bonusi“), smanjenje doprinosa za socijalno osiguranje, poreznih kredita ili davanja za invaliditet, te poticaje za osnivanje poduzeća kako bi se stvorile kvalitetne prilike za održivo uključivanje mladih na tržište rada; prema potrebi, ponude kojima se promiče samozapošljavanje mladih trebale bi biti povezane s temeljitim osposobljavanjem i sveobuhvatnim poduzetničkim savjetovanjem;

Usklađivanje ponude s postojećim standardima radi osiguravanja kvalitete i pravednosti

16. usklade ponude za zapošljavanje s relevantnim načelima europskog stupa socijalnih prava, osiguravajući jednako postupanje i jednake mogućnosti za žene i muškarce u svim područjima te pravo na pravedne radne uvjete, pristup socijalnoj zaštiti i osposobljavanju, razumno trajanje probnih rokova i zabranu zlouporabe nestandardnih ugovora;
17. olakšaju povratak mladih u obrazovanje i osposobljavanje raznolikim ponudama za nastavak obrazovanja (primjerice putem fleksibilnih načina učenja, učenja temeljenog na radu, prijelaznih programa i programa za pružanje drugih prilika), osiguravajući, prema potrebi, vrednovanje neformalnog i informalnog učenja;
18. jačaju potpore kvalitetnom naukovanju i osiguraju usklađenost ponuda s minimalnim standardima utvrđenima u europskom okviru za kvalitetna i učinkovita naukovanja;
19. osiguraju usklađenost ponuda za pripravništvo s minimalnim standardima utvrđenima u kvalitativnom okviru za pripravništvo;

Pružanje potpore nakon zapošljavanja i omogućivanje povratnih informacija

20. prošire kontinuiranu potporu nakon zapošljavanja za mlade kako bi im se pomoglo da se nose s novim situacijama te kako bi se, prema potrebi, prilagodili individualizirani akcijski planovi, iskorištavajući mogućnost davanja povratnih informacija nakon zapošljavanja kako bi se osiguralo da je pružena kvalitetna ponuda te spriječilo da mladi ponovno postanu dijelom skupine NEET;

Međusektorski čimbenici

Mobiliziranje partnerstava

21. jačaju partnerstva na svim razinama vlasti te između pružatelja Garancije za mlade i relevantnih dionika, kao što su poslodavci, ustanove za obrazovanje i osposobljavanje, socijalni partneri, službe za rad s mladima, organizatori solidarnih i građanskih aktivnosti, organizacije mladih i druge organizacije civilnog društva; promiču protokole za suradnju između pružatelja Garancije za mlade i drugih socijalnih službi, kao što su službe za skrb o djeci, zdravstvenu skrb, rehabilitaciju, socijalno stanovanje i pristup;

22. promiču daljnji razvoj modela integriranih usluga kao što su jedinstvene kontaktne točke, zajedničko upravljanje predmetima ili multidisciplinarni timovi, čime se jačaju partnerstva, a mladima omogućuje da imaju jedinstvenu točku za kontakt;

Unapređivanje prikupljanja podataka i praćenja programa

23. pojačaju napore usmjerene na poboljšanje podataka o daljnjem praćenju jačanjem sustava kojima se omogućuje nadzor mladih nakon što prihvate ponudu kako bi se pratilo njihovo dugoročno i održivo uključivanje na tržište rada;
24. potiču, uz poštovanje pravila o zaštiti podataka, opsežniju razmjenu podataka o praćenju, profiliranju i daljnjem praćenju između partnera u okviru Garancije za mlade kako bi se poboljšala potpora, što je posebno važno za uspjeh intervencija usmjerenih na ranjive osobe iz skupine NEET;

Potpuno i optimalno iskorištavanje sredstava

25. izdvajaju dostatna nacionalna sredstva za provedbu mjera politike predloženih u pojačanoj Garanciji za mlade, osiguravajući da su dobro usmjerena na pojedinačne potrebe svake mlade osobe, a posebno najranjivijih skupina;
26. potpuno i optimalno iskoriste aktualne instrumente Unije u okviru kohezijske politike, posebice Inicijativu za zapošljavanje mladih, ESF i Europski fond za regionalni razvoj („EFRR”) (2014.–2020.), te mobiliziraju znatan udio dodatnih sredstava osiguranih u okviru programa REACT-EU, kao i ESF-a+ i EFRR-a (2021.–2027.) radi pružanja potpore zapošljavanju, obrazovanju i osposobljavanju mladih, sprečavanja nezaposlenosti i neaktivnosti među mladima i provedbe relevantnih reformi politika;
27. iskoriste mogućnost da se nacionalni naponi u pogledu financiranja dopune drugim izvorima financiranja koje pruža Unija, a koji bi mogli doprinijeti provedbi pojačane Garancije za mlade, posebice Mehanizam za oporavak i otpornost, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj („EPFRR”), program InvestEU, Fond za azil, migracije i integraciju, program Erasmus+ i instrument za tehničku potporu;

POZDRAVLJA NAMJERU KOMISIJE DA:

Unapređivanje prikupljanja podataka i praćenja programâ

28. nastavi podupirati kvantitativno praćenje programâ Garancije za mlade na temelju zajednički dogovorenoga okvira pokazatelja, uz predlaganje prilagodbi kad je to potrebno uzimajući u obzir ovu Preporuku;
29. unaprijedi, od 2022. nadalje, granularnost u procjeni ciljne skupine NEET, koristeći se poboljšanjima ankete EU-a o radnoj snazi ostvarenim Uredbom (EU) 2019/1700;

Praćenje provedbe

30. prati provedbu programâ Garancije za mlade u skladu s ovom Preporukom putem multilateralnog nadzora koji provodi Odbor za zapošljavanje u okviru europskog semestra;
31. redovito surađuje s državama članicama u kontekstu europskog semestra kako bi se osiguralo praćenje kontinuiranih nacionalnih ulaganja u politike i programe zapošljavanja mladih; državama članicama uputi, prema potrebi, preporuke za pojedine zemlje na temelju smjernica za politike zapošljavanja država članica;
32. redovito izvješćuje Odbor za zapošljavanje o napretku provedbe i rezultatima programâ Garancije za mlade;

Podizanje svijesti i usmjeravanje komunikacije

33. jača potporu aktivnostima podizanja svijesti i naporima koji se ulažu u komunikaciju te razmjenu rezultata i primjera dobre prakse među državama članicama, među ostalim putem Europske mreže javnih službi za zapošljavanje.

Ovom Preporukom zamjenjuje se Preporuka Vijeća od 22. travnja 2013. o uspostavi Garancije za mlade.

Sastavljeno u Bruxellesu 30. listopada 2020.

Za Vijeće
Predsjednik
M. ROTH
